

Warszawa, 30-05-2025 r.

BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław Trociuk

WZF.7044.15.2024.WK

Pani
płk Renata Niziołek
Dyrektor Generalny Służby Więziennej

Szanowna Pani Dyrektor,

do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają sygnały od funkcjonariuszy Służby Więziennej dotyczące nierównego traktowania w zakresie umundurowania polowego specjalnego.

Wnioskodawcy wskazują, że wykonując swoje obowiązki służbowe mają styczność z osobami pozbawionymi wolności, a mimo to nie otrzymali przydziału umundurowania polowego. W ich ocenie, uprawnienie do umundurowania polowego specjalnego uzyskali: wykładowcy na uczelni, funkcjonariusze działu kwatermistrzowskiego, którzy nie pełnią służby na oddziałach, gdzie przebywają osadzeni oraz funkcjonariusze Inspektoratu Wewnętrznego Służby Więziennej.

Z kolei, funkcjonariusze działu depozytowego, działu ewidencji: wydziału przyjęć, zwolnień, korespondencji (wydziału statystyki, którzy nie pełnią służby na oddziałach, ale zastępują takich funkcjonariuszy w okresie urlopowym), jeżeli tak uznają, mogą kupić za własne pieniądze elementy umundurowania. W ich ocenie umundurowanie polowe powinni posiadać funkcjonariusze mający styczność z osadzonymi, zaś wyłączenie od przydziału w umundurowaniu można zrozumieć w odniesieniu do

sekretariatów i działu kadr. Zainteresowani nie rozumieją, jakimi kryteriami kierowano się w zakresie przydziału umundurowania i wyposażenia polowego specjalnego dla funkcjonariuszy Służby Więziennej.

Zagadnienia te są uregulowane w rozporządzeniach Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 czerwca 2018 r. w sprawie umundurowania i wyposażenia polowego funkcjonariuszy Służby Więziennej (tekst jedn. – Dz.U. z 2024 r., poz. 532) oraz z dnia 12 października 2020 r. w sprawie stanowisk służbowych, na których funkcjonariusze Służby Więziennej nie mają obowiązku noszenia umundurowania i wyposażenia polowego (tekst jedn. – Dz.U. z 2023 r., poz. 1337 z późn. zm.).

Zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie umundurowania i wyposażenia polowego funkcjonariuszy Służby Więziennej, wyposażenie polowe dzieli się na specjalne i interwencyjne. Z kolei przepis § 4 ust. 1-2 i 4 tego rozporządzenia określa, że wyposażenie polowe specjalne, które jest określone w tabeli nr 7 w załączniku nr 2 do rozporządzenia, przysługuje funkcjonariuszowi:

- 1) pełniącemu służbę:
 - a) na stanowisku kierownika jednostki organizacyjnej Służby Więziennej, zwanej dalej "jednostką organizacyjną",
 - b) w Inspektoracie Wewnętrznym Służby Więziennej, zwanym dalej "Inspektoratem",
 - c) w działach ochrony, kwatermistrzowskim, penitencjarnym i terapeutycznym oraz w ośrodku diagnostycznym jednostki organizacyjnej,
 - d) w uczelni Służby Więziennej, zwanej dalej "Uczelnią", w działach zabezpieczenia, inwestycji i logistyki, eksploatacyjnym, informatyki i łączności, pododdziałach szkolnych oraz na stanowisku nauczyciela akademickiego;
- 2) będącemu uczestnikiem kursu przygotowawczego i szkolenia zawodowego, z wyłączeniem specjalizacji ochronnej i kwatermistrzowskiej, i jest wydawane przez ośrodek szkolenia na czas trwania kursu lub szkolenia zawodowego;
- 3) wykładowcy szkolenia strzeleckiego;

- 4) wyznaczonemu do drużyny strzeleckiej, pocztu sztandarowego, członkowi kompanii honorowej oraz przewodnikowi psa służbowego.

Za zgodą kierownika jednostki organizacyjnej funkcjonariusz inny niż wymieniony powyżej może otrzymać do użytkowania wyposażenie polowe specjalne, jeżeli jest to uzasadnione warunkami wykonywania zadań służbowych lub rodzajem szkolenia specjalistycznego. Funkcjonariusz, któremu nie przysługuje wyposażenie polowe specjalne, może dokonać zakupu takiego wyposażenia oraz nosić je podczas wykonywania obowiązków służbowych.

Z kolei stanowiska służbowe, na których funkcjonariusze Służby Więziennej nie mają obowiązku noszenia umundurowania i wyposażenia polowego zawiera § 2 rozporządzenia w sprawie stanowisk służbowych, na których funkcjonariusze Służby Więziennej nie mają obowiązku noszenia umundurowania i wyposażenia polowego.

Analiza obowiązujących przepisów może rzeczywiście wskazywać na brak jednoznacznych kryteriów, w oparciu o które prawodawca wyposażył określone grupy funkcjonariuszy Służby Więziennej w wyposażenie polowe specjalne. Decyzję o tym, który z niewymienionych w § 4 ust. 1 w sprawie umundurowania i wyposażenia polowego funkcjonariuszy Służby Więziennej funkcjonariusz może otrzymać wyposażenie polowe specjalne podejmuje wprawdzie kierownik jednostki organizacyjnej, nie mniej jednak została ona pozostawiona jego uznaniu, co może powodować rozbieżności w zakresie przyznawania tego wyposażenia, w poszczególnych jednostkach Służby Więziennej. Wątpliwości w tym względzie budzi także przepis § 4 ust. 4 rozporządzenia, który umożliwia funkcjonariuszom (także tym bez zgody), którym nie przysługuje wyposażenie polowe specjalne – jego zakup za własne pieniądze i noszenie podczas wykonywania obowiązków służbowych.

Innymi słowy brak jednoznacznych kryteriów oceny powoduje, że podmioty charakteryzujące się cechą wspólną (funkcjonariusze, którym nie przysługuje wyposażenie polowe specjalne) mogą zostać potraktowani przez kierownika jednostki organizacyjnej Służby Więziennej w sposób odmienny. Przy tym przepisy

rozporządzenia (§ 4 ust. 2) w żaden sposób nie definiują, jakie to uzasadnione warunki wykonywania zadań czy rodzaj specjalistycznego szkolenia przemawiają za przyznaniem tego wyposażenia. Oznacza to, że funkcjonariusz wykonujący takie same obowiązki służbowe, który nie otrzymał zgody kierownika jednostki organizacyjnej, na podstawie „własnego dobrowolnego wyboru” może ponosić dodatkowe koszty, inny zaś funkcjonariusz, który otrzymał taką zgodę, zostanie z nich zwolniony.

W związku z powyższym, działając na podstawie 12 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jedn. – Dz.U. z 2024 r., poz. 1264 z późn. zm.) uprzejmie proszę Panią Dyrektor o spowodowanie zbadania w podległych jednostkach Służby Więziennej zasad udzielania zgody na otrzymanie wyposażenia polowego specjalnego w trybie § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie umundurowania i wyposażenia polowego funkcjonariuszy Służby Więziennej, w szczególności proszę o informację na temat rodzaju wykonywanych zadań czy rodzajów szkoleń funkcjonariuszy, którzy otrzymali taką zgodę, względnie wskazanie rodzaju służby, którą pełnili.

W miarę możliwości, będę także zobowiązany za informację na temat powodów odmów oraz przypadków, w których tacy funkcjonariusze nabyli elementy wyposażenia polowego specjalnego we własnym zakresie.

Z wyrazami szacunku,

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/